

Østfold sau og geit
Att. Rune Sandklev
r-sandk@online.no

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2017/5176 442.5 OKR

Vår dato: 09.08.2017

Avslag på søknad om skadefelling av ulv i Degernes

Vi viser til søknad fra Østfold sau og geit datert 8.8.2017 om skadefelling av ulv som er på innsiden av rovviltavvisende gjerde hos Sidsel Gjerlaug i Degernes.

Fylkesmannen i Østfold avslår søknaden.

Degernes ligger i ulvesonen og observasjoner av ulvens oppførsel tyder foreløpig på at den ikke medfører et større akutt skadepotensial enn det som er normalt for ulv. Denne vurderingen er gjort på bakgrunn av de angrep og observasjoner som er dokumentert frem til nå.

For felling av andre grunner enn akutt pågående angrep viser vi til de årlige vedtak som fattes om lisensfelling.

Husdyrbrukere i området oppfordres til å holde dyrene innenfor rovviltavvisende gjerder. De som ikke har slike gjerder kan søke om tilskudd til å utbedre eksisterende gjerder.

Bakgrunn

Østfold sau og geit søker om felling av ulv som var på innsiden av rovviltavvisende gjerde hos Sidsel Gjerlaug i Degernes. De mener ulven er etter all sannsynlighet var den samme som tok sau i Halden for litt tilbake, og argumenterer med at den ikke viser skyhet for folk.

Søknaden begrunnes med gjentagelsesfare og siden den nå også passerer rovviltavvisende gjerde søkes det om umiddelbar felling for å unngå mer skade.

Fylkesmannen fikk 8.8.2017 melding om at 2 lam var tatt av ulv i Rakkestad. Senere på dagen fikk vi melding om at en ulv ble sett innenfor det rovviltavvisende gjerdet på gården Pilhaug i Sølvskuttveien i Rakkestad. Det er denne ulven det er søkt om felling av. Ulven forlot området i løpet av natten til 9.8.2017. Statens naturoppsyn har undersøkt saken. Det mest sannsynlige hendelsesforløpet er at ulven har tatt seg inn gjennom en åpen port.

24.7 og 25.7 fikk vi meldinger om tap av til sammen 11 sau ved Østenby i Halden. Den siste natten gikk ulven til angrep selv om husdyrbrukeren holdt vakt ved beitet. Gjerdet her var av netting uten strøm og piggråd og var avsluttet mot vann. Det er mest sannsynlig at ulven har tatt seg inn på beitet via åpningen mot vannet.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b. jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 8, jf. også § 4 første ledd bokstav d. og § 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål): Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal sammen med region 5 (Hedmark) ha tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 4 (Oslo, Akershus og Østfold), jf § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet den 25. mars 2015 en betinget skadefellingskvote på fem ulver, gjeldende fra 1. juni 2015 til 15. februar 2016.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av Rovviltnemnda og evt. Miljødirektoratet, jf rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til: områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, område og antall dyr.

Bestandssituasjonen for ulv

Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Bestandssituasjonen er redegjort for i saksutredning til fellesmøte i Rovviltnemndene for region 4 og 5 «Felllessak 3/16 - Fastsetting av fellingskvote samt fellingsområde for lisensfelling av ulv utenfor etablerte revir for perioden 1. oktober 2017 til 31. mars 2018». Det fremkommer her at bestandsituasjonen er bedret de siste årene og at bestandsmålet som beskriver 4–6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger er oppfylt.

Fylkesmannens vurdering

Det omsøkte fellingsområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv (ulvesonen), og her skal ulven ha et strengt vern. Det vil si at det skal være en høy terskel for å innvilge skadefelling jf. utredning om lovgrunnlaget nevnt over.

Området ligger også i «forvaltningsområde 2.» som i Rovviltregion 4 (Oslo, Akershus og Østfold) sin forvaltningsplan er utpekt som et område hvor rovvilt har prioritet.

Statsråden i Klima- og miljøverndepartementet har i brev datert 12. mars 2015, presisert overfor forvaltningen at det skal praktiseres et tydeligere skille mellom soner hvor rovdyr blir prioritert og områder hvor beitedyr blir prioritert. Dette innebærer at i prioriterte yngleområder for rovvilt skal terskelen for å tillate uttak av rovdyr være høy, og beitenæringen og andre interesser skal i slike områder tilpasse seg at det er rovdyr i området.

Inngjerding av beiter med rovdyravvisende gjerder er det primære tiltaket for å tilpasse beitenæringen i Østfold til at det er rovdyr i området. Det bevilges årlig store summer til inngjerding av beiteområder med slike gjerder. Ulven det er søkt om felling av har ikke tatt seg innenfor slike gjerder mens de er lukket. Husdyrbrukere i området oppfordres til å holde dyrene innenfor rovdyravvisende gjerder og å kontrollere at gjerdene er lukket og i orden.

Ulvens oppførsel og helsetilstand er ikke et selvstendig moment for om skadefellingstillatelse kan gis. Det vi har vurdert er om atypisk adferd kan knyttes til et unormalt skadepotensial. Selv om ulven har opptrådt nær folk, har den ikke vist oppførsel som fører til annen skade enn det som kan forventes av ulv. Det kan ikke legges stor vekt på oppførselen ulven viste mens den var delvis innesperret. Det er viktig å påpeke at dyr handler ut fra instinkt. Uten fluktnvei annet enn gjennom en smal gjerdeåpning nær gårdstunet, var dyret hindret fra å følge alminnelige instinkter.

Det er ikke avklart om angrepene i Halden og Degernes er gjort av samme ulv eller forskjellige individer. Ved saksbehandlingen har vi tatt høyde for at det kan være samme ulv, uten at det endrer vår konklusjon.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge

Dagens bestandssituasjon for ulv utelukker ikke i seg selv at skadefellingstillatelse kunne vært gitt. Fylkesmannen vil imidlertid påpeke at skadefellingstillatelser er ikke ment å være et virkemiddel i bestandsforvaltningen. Vurderinger av hensyn som gjelder regulering og forvaltning av ulvebestanden skal skje gjennom den ordinære saksbehandlingen knyttet til eventuell lisensjakt. Når det gjelder prinsippene i §§ 9-12 kommer de ikke til anvendelse i denne saken.

Saksbehandlingen

Fylkesmannen har behandlet saken som et hastevedtak. Det er derfor ikke gjennomført forhåndsvarsling jf forvaltningsloven § 16 a. For å sikre en best mulig opplysning av saken før konklusjon har fagpersoner fra miljøvernavdelingen og landbruksavdelingen samarbeidet om saksbehandlingen. Saken har vært drøftet med fagpersoner ved andre embeter i rovviltregionen.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknaden om skadefellingstillatelse på ulv i Degernes

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13.

Klage

Vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er tre – 3 – uker.

Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Ta kontakt med Fylkesmannen om du har spørsmål om fremgangsmåten for å klage.

Med hilsen

Karsten Butenschøn e.f.
miljøverndirektør

Ottar Krohn
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672, Sluppen	7485	TRONDHEIM
Rakkestad kommune	Postboks 264	1891	Rakkestad
Statens naturoppsyn			
Fylkesmannen i Oslo og Akershus			
Fylkesmannen i Hedmark			